

Posudok školiteľky diplomovej práce
Bc. Vít Šrámek, *The Reflection and Construction of "Good Old Age" in the Rainbow Carehome*

Posudzovaná práca je príkladom originálneho pokusu o etnografickú analýzu aktérskeho konštruovania stárnutia v prostredí vybranej inštitúcie starostlivosti o seniorov, ktorú autor v práci anonymne nazýva Rainbow Carehome. Bc. Vít Šrámek sa pokúsil analyzovať aktérske praktiky a z významňovanie stárnutia vybranými aktérmi, ktorí sa stretávajú v skúmanej inštitúcii- personálom a seniormi. Ukazuje obyvateľov tejto inštitúcie ako heterogénnu skupinu ľudí vo vyššom veku, ktorí zaujímajú rôzne role, aktívne vyjednávajú svoje pozície a role a majú rôzne dynamiky interakcie vzhľadom k svojmu veku, genderovej identite, príslušnosti k sociálnej triede a zdravotnému stavu. Teda efektívne dekonštruuje zažitý stereotyp o pasívnych senioroch v podobnom type zariadení, a kladie dôraz na ich agency a špecifické rezistenčné praktiky, ktorým odolávajú pri inštitucionálnej a biomedicínskej disciplinácii.

Osobne mi príde veľmi zaujímavé práve odkrytie rezistenčných praktík seniorov smerom k normatívnemu tlaku a predstave o tzv. aktívnom stárnutí (príklad návštev obchodných domov a ich zapisovanie do kalendára, nechcenej participácie na spoločných kultúrnych aktivitách atd.). Bc. Vít Šrámekovi sa miestami podarilo ukázať na konflikt záujmov (ako zo strany personálu, tak i seniorov samotných), ukazuje na komplikovanosť mocenských vzťahov a ich dopadov na každodennosť v domove (dobře ilustrované najmä v kapitole *Conditional Reciprocity*).

Myslím si, že na posudzovanej etnografii je veľmi dobre vidno poctivú prácu v skúmanom (ale aj veľmi premenlivom teréne), v ktorom nebolo jednoduché obstať výskumnícky, ale taktiež ľudsky. Bc. Vít Šrámek neraz stál pred otázkou, či bude môcť (a za akých podmienok) vo výskume pokračovať. Citlivosť, empatiu a schopnosť aktívne

FAKULTA HUMANITNÍCH STUDIÍ

počúvať svojich informátorov je kozhodne možné vysledovať aj vo výslednom texte. Práve pasáž o

pozicionalite výzkumníka a popise vstupu do etnografického prostredia považujem za veľmi prínostnú a inšpiratívnu aj pre ďalších výskumíkov z oblasti etnografie stárnutia.

Počas celého procesu písania sme spoločne narážali na problém prepojenia dát z terénu s teoretickými konceptami tak, aby nepoškodili („nezaťažili“) zvolený žáner etnografickej práce. To bola moja najväčšia odborná výhrada počas celého procesu vzniku práce. Domnievam sa, že forma a štýl miestami „preválcovala“ analytický charakter textu a preto niektoré zaujímavé nálezy z terénu ostávajú analyticky a interpretačne visieť a miestami sú taktiež tzv. „stratené v preklade“. Uvediem príklad str. 24 ... *While the concept of class could be used to help show the various socials tatus that client had, class as a concept is currently under a lot of debate and is shown to be extremly diverse (Beck, 207)*. Ako súvisí použitá citácia s definíciou konceptu sociálnej triedy od sociológa Becka a ako korešponduje so skúmaným materiálom? S akým konceptom triedy teda pracuje v práci sám autor, prípadne ako problematizuje vhodnosť použitia iných teoretických konceptov viažúcich sa k tomuto dôležitému pojmu? Nestačí predsa len alibisticky skonštatovať, že okolo pojmu sa vedú komplikované akademické debaty...

Na druhú stranu mi príde zaujímavá kombinácia prezentácie dát zo zúčastneného pozorovania s konkrétnymi príbehmi senirov/ senioriek, na ktorých sa mu podarilo priblížiť originálnu žitú skúsenosť s procesom stárnutia v prostredí inštitucionálnej starostlivosti. A práve na týchto príbehoch sa veľmi vhodne uplatnil špecifický žáner písania, ktorý si študent zvolil. Je škoda, že miestami i v interpretačných kapitolách sklzol k hovorovému štýlu, ktorý tam pôsobí nepatrične (pri podobných miestach sme sa pri spoločnej práci na texte často kriticky pozastavovali) a môže čitateľa vyrušovať, prípadne odborne textu nemusí úplne rozumieť.

Časová tieseň pri dopisovaní práce zrejme spôsobila aj formálne nedostatky pri používaní literatúry, kde autor v zozname literatúry cituje autorov, na ktorých ale priamo

FAKULTA HUMANITNÍCH STUDIÍ

v texte neodkazuje na citácie, ktoré sú v súlade s konkrétnou použitou literatúrou, ktorú sám používa.

Uvediem príklady: Fry 2009 (str.18), Geertz (str.16), Hooyman 2009 (str.20), Temelová 2010 (str.21) atd.

Napriek uvedenej kritike sa domnievam, že posudzovaná diplomová práca ukazuje akademický potenciál, ktorý má autor práce (a keby mal viac času, tak by ho iste aj naplnil v predloženej diplomovej práci). Rozhodne by som ale doporučovala, aby pokračoval v doktorskom programe v oblasti sociálnych vied (predpokladám preferenciu genderových štúdií) a zároveň, aby systematicky dopracoval časť svojej diplomovej práce do formy odborného článku (ideálne v českom jazyku, keďže podobných štúdií je v ČR veľmi málo).

Prácu hodnotím známku **VELMI DOBŘE**.

Praha 10.9.2016

Mgr. Petra Ezzeddine PhD.

Katedra obecné antropologie, Katedra genderových štúdií FHS UK